II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2009. május 29.)

a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 91/676/EGK tanácsi irányelv alapján Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága által Anglia, Skócia és Wales tekintetében kért eltérés engedélyezéséről

(az értesítés a C(2009) 3853. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű változat hiteles)

(2009/431/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvre [1] és különösen annak III. melléklete 2. pontjának harmadik bekezdésére,

mivel:

(1) Amennyiben egy tagállam évente és hektáronként a 91/676/EGK irányelv III. melléklete 2. pontjának második bekezdése első mondatában és a) alpontjában meghatározott mennyiségtől eltérő mennyiségű szerves trágyát kíván felhasználni, a kérdéses mennyiséget objektív kritériumok (jelen esetben: a növénykultúrák hosszú vegetációs időszaka és nagy nitrogénfelvétele) alapján kell meghatározni oly módon, hogy az ne akadályozza az irányelv 1. cikkében meghatározott célok elérését.

(2) 2009. január 14-én Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága a 91/676/EGK irányelv III. melléklete 2. pontjának harmadik bekezdése alapján Anglia, Skócia és Wales vonatkozásában eltérés iránti kérelemmel fordult a Bizottsághoz.

(3) A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága által kért eltérés az angliai, skóciai és walesi legelőgazdaságokban hektáronként legfeljebb évi 250 kg szerves trágya kijuttatásának engedélyezésére vonatkozik. Az eltérés a becslések szerint körülbelül 1 950 angliai, skóciai és walesi mezőgazdasági üzemre vonatkozna, azaz a gazdaságoknak 1,3 %-át, a hasznosított mezőgazdasági földterületnek 1,5 %-át, a tejelőállat-állománynak pedig 21 %-át érintené.

(4) A 91/676/EGK irányelvet végrehajtó jogszabályok elfogadása megtörtént, ennek keretében kijelölték a veszélyeztetett területeket, és elfogadták az Angliára (2008. évi 2349. rendelet), Skóciára (2008. évi 298. rendelet) és Walesre (2008. évi 3143. rendelet) vonatkozó cselekvési programokat; mindezek a jogszabályok e határozattal együtt alkalmazandók.

(5) A cselekvési programok hatálya alá tartozó kijelölt veszélyeztetett területek Anglia területének 68 %-át, Skócia területének 14 %-át, Wales területének pedig 4 %-át teszik ki.

[1] HL L 375., 1991.12.31., 1. o.

(6) A benyújtott vízminőségi adatok tanúsága szerint Angliában a felszín alatti vizek átlagos nitrátkoncentrációja a felszín alatti víztestek 83 %-ában 50 mg/l alatti, 58 %-ában 25 mg/l alatti. Skóciában és Walesben az átlagos nitrátkoncentráció a felszín alatti víztestek több mint 90 %-ában 50 mg/l alatti, több mint 70 %-ában 25 mg/l alatti. A felszíni vizeket illetően Angliában a megfigyelési pontok több mint 50 %-ában 25 mg/l alatti, míg legfeljebb 9 %-ában 50 mg/l feletti nitrátkoncentrációt mértek. Skóciában és Walesben a megfigyelési pontok több mint 90 %-ában 25 mg/l alatti nitrátkoncentrációt mértek, és egyetlen pontban sem mértek 50 mg/l feletti értéket.

(7) Angliában, Skóciában és Walesben elsősorban tejelő szarvasmarhát, vágómarhát és juhot legeltetnek, az állomány létszáma az 1995 és 2007 közötti időszakban csökkenő tendenciát mutatott (13 %-kal kevesebb szarvasmarha, 22 %-kal kevesebb juh és bárány). A teljes szervestrágya-mennyiség mintegy 48 %-a szalmával kevert szilárd trágya, 52 %-a hígtrágya.

(8) A műtrágyák használata az utóbbi húsz évben visszaszorult: a nitrogén esetében 42 %-kal, a foszfor esetében 49 %-kal. A nitrogénműtrágyák használata a tejelő szarvasmarhák legelőin 1999 óta 37 %-kal csökkent, és 2007-ben hektáronként 128 kg-ot tett ki. Az OECD-országok nemzeti nitrogén- és foszformérlege szerint 1985 és 2002 között a hektáronkénti nitrogénegyensúly 46 kg-ról 22 kg-ra, a hektáronkénti foszforegyensúly pedig 15 kg-ról 12 kg-ra esett vissza.

(9) Angliában, Skóciában és Walesben a teljes mezőgazdasági terület 69 %-a legelő, melynek 46 %-án külterjes, 54 %-án belterjes gazdálkodás folyik. A teljes mezőgazdasági terület 31 %-a szántóföld.

(10) Az értesítést kísérő igazoló dokumentumok szerint a javasolt évi 250 kg/ha, legelő állatállománytól eredő szerves trágyából származó nitrogénmennyiség legelőgazdaságokban való alkalmazását olyan objektív kritériumok indokolják, mint a nagy nettó csapadékmennyiség, a növénykultúrák hosszú vegetációs időszaka és a nagy nitrogénfelvétellel párosuló magas fűhozam.

(11) A Bizottság a kérelmet megvizsgálva úgy látja, hogy a javasolt hektáronkénti 250 kg nitrogénmennyiség – bizonyos szigorú feltételek betartása esetén – nem sérti a 91/676/EGK irányelv célkitűzéseinek teljesítését.

(12) Ez a határozat a 2009 és 2012 közötti időszakban, az Angliára, Skóciára és Walesre vonatkozó cselekvési tervekkel összefüggésben alkalmazandó.

(13) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 91/676/EGK irányelv 9. cikke értelmében létrehozott, nitrátokkal foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága az e határozatban előírt feltételek teljesítésével Anglia, Skócia és Wales tekintetében a 91/676/EGK irányelv rendelkezéseitől eltérve jogosult az említett irányelv III. melléklete 2 pontja második bekezdésének első mondatában és a) alpontjában előírt mennyiségeknél több szerves trágyát kijuttatni.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E határozat alkalmazásában:

a) „legelőgazdaság”: olyan mezőgazdasági üzem, amelynek trágyázásra alkalmas mezőgazdasági területe legalább 80 %-ban gyepterület;

b) „legelő állatállomány”: szarvasmarhák (a hízóborjak kivételével), juhok, szarvasok, kecskék és lovak;

c) „legelő”: állandó vagy időszakos legelőterület („időszakos”: e célra négy évnél rövidebb ideig alkalmazott).

3. cikk

Hatály

E határozat a legelőgazdaságokra a 4., 5. és 6. cikkben meghatározott feltételek mellett egyedi alapon alkalmazandó.

4. cikk

Éves engedély és kötelezettségvállalás

(1) Az eltéréssel élni kívánó mezőgazdasági termelők évente kérelmet nyújtanak be az illetékes hatóságokhoz.

(2) Az (1) bekezdésben előírt éves kérelem benyújtója a kérelem benyújtásakor írásban kötelezettséget vállal az 5. és a 6. cikkben előírt feltételek teljesítésére.

(3) Az illetékes hatóságok gondoskodnak az eltérésre vonatkozó valamennyi kérelem hatósági ellenőrzéséről. Ha az ellenőrzés során kiderül, hogy az 5. vagy a 6. cikkben előírt feltételek nem teljesülnek, e tényről értesíteni kell a kérelmezőt. Ilyen esetben a kérelem elutasítottnak tekintendő.

5. cikk

Szerves és egyéb trágyák alkalmazása

(1) A legelőgazdaság területén a földekre a legelő állatállománytól származó szerves trágyával – beleértve az adott legelőn legelő állatoktól közvetlenül odakerülő trágyát is – évente kijuttatott nitrogén mennyisége nem haladhatja meg a hektáronkénti 250 kg-ot, figyelemmel a (2)–(7) bekezdés szerinti feltételekre is.

(2) A teljes kijuttatott nitrogénmennyiség nem haladhatja meg az adott növénykultúra tápanyagigényét, figyelembe véve a talajból származó utánpótlást is.

(3) Minden gazdaságra vonatkozóan trágyázási tervet kell készíteni, amelyben rögzíteni kell a területen alkalmazott vetésforgót, valamint a szerves trágya, illetve a nitrát- és a foszfátműtrágyák tervezett kijuttatását. A tervnek minden naptári évben legkésőbb március 1-jétől rendelkezésre kell állnia a gazdaságban.

A trágyázási tervnek tartalmaznia kell a következőket:

a) az állatállomány nagysága, az istálló- és a tárolási rendszer leírása, beleértve a szerves trágya tárolására rendelkezésre álló kapacitást;

b) a gazdaságban keletkező szerves trágya nitrogéntartalmának és foszfortartalmának kiszámítása (az istállóban és a tárolás során elvesző mennyiség levonásával);

c) valamennyi növénykultúra vetésforgója és területe, beleértve az egyes földterületek elhelyezkedésének vázlatos térképét;

d) a növénykultúrák várható nitrogén- és foszforigénye;

e) a gazdaságból elszállított vagy a gazdaságra beszállított szerves trágya mennyisége és típusa;

f) a talaj nitrogén- és foszfortartalmával kapcsolatos talajvizsgálati eredmények, amennyiben rendelkezésre állnak;

g) az egyes földterületekre istállótrágyával kijuttatott nitrogén és foszfor mennyisége;

h) az egyes földterületekre műtrágyával és egyéb trágyával kijuttatott nitrogén és foszfor mennyisége.

A terv és a tényleges gyakorlat közötti összhang biztosítása érdekében a tervet a mezőgazdasági gyakorlatban bekövetkező bármely változás esetén a változást követő hét napon belül felül kell vizsgálni.

(4) Minden gazdaság trágyázási nyilvántartást vezet, amelyben rögzíti a nitrogén- és foszforkijuttatással kapcsolatos adatokat. Ezt a nyilvántartást minden naptári évre vonatkozóan megküldi az illetékes hatóságnak.

(5) Az eltérés lehetőségével élő legelőgazdaságok tudomásul veszik, hogy a 4. cikk (1) bekezdésében előírt kérelem, a trágyázási terv, valamint a trágyázási nyilvántartás ellenőrzés tárgyát képezheti.

(6) Az eltérés lehetőségével élő valamennyi legelőgazdaságnak rendelkeznie kell a talaj nitrogén- és foszfortartalmára vonatkozó elemzések eredményeivel. Mintavételt és elemzéseket legalább négyévente, a gazdaság valamennyi, a vetésforgó és a talajminőség szempontjából egynemű területén kell végezni. A gazdaság területének minden öt hektárján legalább egy elemzést el kell végezni.

(7) A legelőt őszi megművelése előtt nem szabad szerves trágyával trágyázni.

6. cikk

Földgazdálkodás

A gazdaság trágyázásra alkalmas földterületének legalább 80 %-át legelőként kell művelni. Az egyedi eltérés lehetőségével élő gazdálkodók kötelesek:

a) a homokos talajú időszakos legelőket tavasszal felszántani;

b) bármilyen talajtípusú legelő esetében közvetlenül a felszántást követően magas nitrogénigényű növénykultúrát telepíteni;

c) gondoskodni arról, hogy a vetésforgó ne tartalmazzon hüvelyeseket vagy más, a légköri nitrogént megkötő növényeket. Ez a szabály azonban nem vonatkozik a lóherére olyan legelők esetében, amelyek 50 %-nál kevesebb lóherét tartalmaznak, továbbá olyan más hüvelyesekre, amelyek fűvel vannak alávetve.

7. cikk

Egyéb intézkedések

Az eltérést minden olyan intézkedés sérelme nélkül kell alkalmazni, amely szükséges az emberi és állati egészség, valamint a környezet védelmére vonatkozó közösségi jogszabályok betartásához.

8. cikk

Megfigyelés

(1) Az illetékes hatóság minden körzet (District) vonatkozásában elkészíti és évente aktualizálja az egyedi eltérés hatálya alá tartozó legelőgazdaságok, az érintett állatállomány és az érintett mezőgazdasági földterület százalékos arányát feltüntető térképeket. Ezeket a térképeket az e határozat 10. cikkében előírt jelentéshez csatolva évente meg kell küldeni a Bizottságnak.

(2) A cselekvési program és az eltérés hatálya alá tartozó gazdaságokat a mezőgazdasági üzemek és mezőgazdasági mintavételi körzetek szintjén kell figyelemmel kísérni. A mintavételi körzeteket úgy kell megválasztani, hogy a különböző talajtípusok és intenzitási szintek, valamint a trágyázási gyakorlat vonatkozásában reprezentatívak legyenek.

(3) Az e határozat 5. cikkében előírt nyilvántartásoknak és tápanyagelemzéseknek adatokat kell szolgáltatniuk az egyedi eltérés lehetőségével élő gazdaságok által alkalmazott helyi földhasználatról, vetésforgókról és mezőgazdasági gyakorlatról. Ezek az adatok felhasználhatók a hektáronként legfeljebb évi 250 kg, szerves trágyából származó nitrogénnel kezelt legelőkön megvalósuló nitrátkioldódás és foszforveszteség modellszámítással történő meghatározására.

(4) A mezőgazdasági mintavételi területeken fekvő gazdaságok felszínközeli talajvizeinek, talajnedvességének, lefolyó csapadékvizeinek és folyóvizeinek megfigyelésével adatokat kell gyűjteni a gyökérzónából a felszín alatti és a felszíni vizekbe jutó víz nitrogén- és foszforkoncentrációjáról.

(5) A leginkább veszélyeztetett víztestek közelében lévő mezőgazdasági mintavételi területeket fokozott megfigyelés alatt kell tartani.

(6) A tápanyag-felhasználás javítása céljából az eltérés tárgyidőszakának végéig részletes tudományos adatokat kell gyűjteni az intenzív legelőrendszerekről. Az adatgyűjtésnek a reprezentatív területeken lévő intenzív tejtermelő rendszerekben tapasztalt tápanyagveszteségekre kell összpontosítania, beleértve a nitrátkioldódást, a denitrifikálódásból adódó veszteséget és a foszfátveszteséget.

9. cikk

Ellenőrzések

(1) Az illetékes nemzeti hatóság hatósági ellenőrzés keretében megvizsgálja, hogy az egyedi eltérés lehetőségével élő gazdaságok betartják-e a hektáronként legfeljebb évi 250 kg, legelő állatállomány szerves trágyájából származó nitrogén kijuttatására vonatkozó előírást, a nitrogénre vonatkozó maximális trágyázási arányt és a földgazdálkodási feltételeket.

(2) Helyszíni ellenőrzési tervet kell készíteni, amelynek kockázatelemzésen, az előző évek ellenőrzéseinek eredményein és a 91/676/EGK irányelvet végrehajtó jogszabályok alapján véletlenszerűen végzett általános ellenőrzések eredményein kell alapulnia. Az 5. és a 6. cikkben meghatározott feltételek helyszíni ellenőrzésének az egyedi eltérés lehetőségével élő gazdaságok legalább 3 %-ára kell kiterjedniük.

10. cikk

Jelentéstétel

(1) Az illetékes hatóság minden évben megküldi a Bizottságnak a megfigyelésből származó adatokat, továbbá ezek kíséretében egy tömör jelentést a vízminőség alakulásáról és az értékelési gyakorlatról. A jelentésben ismerteti, hogy hogyan történik az eltérés feltételei teljesítésének értékelése a gazdaságok szintjén végzett ellenőrzések alapján, és tájékoztat azoknak a gazdaságoknak az adatairól, amelyek a hatósági és a helyszíni vizsgálatok eredményei szerint nem felelnek meg a feltételeknek.

Az első jelentést 2010 júniusáig, az azt követőeket pedig az adott év júniusáig kell megküldeni.

(2) Az így nyert adatokat a Bizottság figyelembe veszi egy esetleges újabb eltérési kérelem elbírálásakor.

11. cikk

Alkalmazás

Ez a határozat azokkal a rendeletekkel összefüggésben alkalmazandó, amelyek a cselekvési programok végrehajtására vonatkoznak Angliában (2008. évi 2349. rendelet), Skóciában (2008. évi 298. rendelet) és Walesben (2008. évi 3143. rendelet). Ez a határozat 2012. december 31-én hatályát veszti.

12. cikk

E határozat címzettje Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága.

Kelt Brüsszelben, 2009. május 29-én.

a Bizottság részéről

Stavros DIMAS

a Bizottság tagja